

**AVRUPA BİRLİĞİ ADALET DİVANININ HİZMET SUNUMU
SERBESTİSİ ÇERÇEVESİNDE ŞANS OYUNLARININ
REKLAMININ DEĞERLENDİRİLMESİNE İLİŞKİN
HIT and HIT LARIX KARARI**
(Dava C-176/11 HIT and HIT LARIX, Karar Tarihi: 12 Temmuz 2012.)

Çeviren: Yrd.Doç.Dr. İlke GÖÇMEN*

DİVAN KARARI (Dördüncü Daire)**

12 Temmuz 2012***

[Avrupa Birliği'nin İşleyişi Hakkında Antlaşma (“ABİHA”) madde (“md”) 56 – Hizmet sunma serbestisine yönelik kısıtlama – Şans oyunları – Bir başka üye devlette kumarçılar için sağlanan hukuki koruma düzeyi, ulusal düzeydeki ile eşdeğer değilse; o devlette yerleşik kumarhanelerin reklam yapmasını yasaklayan bir üye devletin mevzuatı – Haklı gösterme – Kamu yararına ilişkin ağır basan sebepler – Orantılılık]

C-176/11 sayılı Davada,

ABİHA md. 267 uyarınca (Avusturya) *Verwaltungsgerichtshof* tarafından 28 Mart 2011 tarihli karar ile yapılan ve Divan tarafından 14 Nisan 2011 tarihinde alınan ön karar başvurusu,

HIT hoteli, igralnice, turizem dd Nova Gorica,

HIT LARIX, prirejanje posebnih iger na srečo in turizem dd

ile

Bundesminister für Finanzen,

arasındaki uyuşmazlık ile ilgilidir.

DİVAN (Dördüncü Daire),

Başkan J.-C. Bonichot ve Hâkimler A. Prechal, L. Bay Larsen, C. Toader (Raportör) ve E. Jarašiūnas ile oluşmaktadır.

Hukuk Sözcüsü: J. Mazák,

---

* Yrd. Doç. Dr., Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Avrupa Birliği Hukuku Anabilim Dalı, igocmen@ankara.edu.tr

** <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:62011CJ0176:EN:HTML>>

*** Davadaki Dil: Almanca

Kâtip: Yönetici K. Malacek,

Yazılı usul ve 9 Şubat 2012 tarihindeki duruşmayı göz önüne alarak,

– Avukat R. Vouk tarafından *HIT hoteli, igralnice, turizem dd Nova Gorica* ve *HIT LARIX, prirejanje posebnih iger na srečo in turizem dd*,

– Vekil sıfatıyla C. Pesendorfer ve J. Bauer tarafından Avusturya Hükümeti,

– Vekil sıfatıyla L. Van den Broeck ve M. Jacobs ile avukat sıfatıyla P. Vlaemminck tarafından Belçika Hükümeti,

– Vekil sıfatıyla E.-M. Mamouna tarafından Yunan Hükümeti,

– Vekil sıfatıyla S. Centeno Huerta tarafından İspanyol Hükümeti,

– Vekil sıfatıyla L. Inez Fernandes, A. Barros, A. Silva Coelho and P.I. Valente tarafından Portekiz Hükümeti,

– Vekil sıfatıyla G. Braun and I. Rogalski tarafından Avrupa Komisyonu

10 namına sunulan görüşleri değerlendirdikten sonra,

17 Nisan 2012 tarihli oturumda Hukuk Sözcüsünün Görüşünü dinledikten sonra,

Aşağıdaki kararı vermektedir:

Karar

1. Bu ön karar başvurusu, ABİHA md. 56'nın yorumuna ilişkindir.

2. Bu başvuru, *HIT hoteli, igralnice, turizem dd Nova Gorica* ve *HIT LARIX, prirejanje posebnih iger na srečo in turizem dd* (toplu olarak, “HIT ve HIT LARIX”) ve *Bundesminister für Finanzen* (Federal Maliye Bakanlığı; “Bakanlık”) arasında geçen ve HIT ve HIT LARIX'in Slovenya'da işlettikleri kumarhaneler adına Avusturya'da reklam yapmak için yaptıkları izin başvurusunun Bakanlık tarafından reddine ilişkin dava esnasında yapılmıştır.

Hukuki çerçeve

Ulusal mevzuat

3. 28 Kasım 1989 tarihli Kumar hakkında Federal Kanun'un (*Glücksspielgesetz*) (BGBl. I, 620/1989 – BGBl. I, 54/2010 ile yayımla-

nan son haliyle; “GSpG”) “Kumarhaneler ve Lisans” başlıklı 21. paragrafi, Avusturya’da kumarhane işletmek için verilecek lisansa yönelik koşulları ortaya koymaktadır. Bu paragraf uyarınca, özellikle, lisans alan, denetim kurulu olan ve Avusturya’da yerleşik bir sermaye şirketi olmalı; lisans alan, en az 22 milyon Euro hisse sermayesine sahip olmalı ve –duruma göre– lisans alanın, kumarcılarının korunması ve kara paranın aklanmasının önlenmesi hakkındaki GSpG hükümleri ile uyumlu olarak, en iyi biçimde lisansı kullanacağını farz etmek haklı çıkarılabilir (/savunulabilir) olmalıdır.

4. GSpG’nin “Kumarhane Müşterileri” başlıklı 25. paragrafi, esasen, kumara bağımlılığın ilerlemesi ve hesapsızca para harcamanın teşviki gibi, kumar ile bağlantılı risklere karşı kumarcıları korumak için tasarlanan bir dizi önlemi (özellikle, kumarhanelere girişin yalnızca ergin kişilerle sınırlanması, kumarhane yönetimine bağımlı gibi görünen kumarcılar hakkında kişilerin ödeme gücü ile ilgili bilgi sunan bağımsız bir kuruluştan bilgi isteme yükümlülüğü getirilmesi, –uygun görülürse– bir kumarcının kumara katılmasının onun geçimi için gerekli belirli asgari gelirini tehlikeye sokup sokmadığını belirlemek için onunla görüşme yapılması, girişe yönelik geçici veya kalıcı bir yasak getirilmesi) içermektedir.

5. Yine, 25. paragrafta göre kumarhane müşterileri, zarara uğradıkları andan itibaren üç yıl içinde, kumarcıları korumaları için üstlendikleri yükümlülükleri ihlal eden kumarhane yönetimine karşı doğrudan hukuk davası açabilecektir. Kumarhane yönetiminin kumar sözleşmesinin geçerliliğinden ya da kumar sebebiyle oluşan zararlardan dolayı sorumluluğu, münhasıran bu paragrafta tâbidir ve gelir için gerekli olan spesifik belirli gelir ile sınırlıdır.

6. GSpG’nin “İzin Verilebilir Reklam” başlıklı 56. paragrafi uyarınca:

“(1) İşbu Federal Kanun uyarınca lisans alanlar ve izin sahipleri, reklamlarla ilgili etkinliklerinde sorumlu bir tutum takınır. Bu sorumlu tutum gerekliliğine uyum, münhasıran, Federal Maliye Bakanlığının denetimi aracılığıyla sağlanır ve Haksız Rekabete İlişkin Federal Kanun’un 1. paragrafi ve devamı uyarınca açılan davaların infazından etkilenmez. Bu alt paragrafın birinci cümlesi, Medeni Kanun’un 1311. paragrafi yönünden koruyucu hukuk (/kural) oluşturmaz.

(2) Avrupa Birliği üyesi devletler ya da Avrupa Ekonomik Alanı devletlerindeki kumarhaneler, Avrupa Birliği ya da Avrupa Ekonomik Alanı

üyesi devletlerde ve Avusturya dışında yerleşik işletmelerine ziyaretler ile ilgili olarak, 1. alt paragrafta öngörülen ilkelere uygun olarak ve eğer kumarhane işletmecisi [Bakanlık]'tan bu yönde bir izin almış ise, Avusturya'da reklam yapabilir. Böyle bir izin, kumarhane işletmecisi [Bakanlık]'a şunları kanıtlarsa verilir:

1. Kumarhane işletmek için verilen lisans, 21. paragraftaki gereksinimlere uymaktadır ve kumarhane, onu veren devlette –ki bu devlet, Avrupa Birliği ya da Avrupa Ekonomik Alanı üyesi bir devlettir– o lisansa uygun olarak işletilmektedir.

2. O üye devletçe kumarcılarının korunması için çıkarılan düzenlemeler, en azından Avusturya'daki düzenlemelere denk düşmektedir.

Eğer reklamla ilgili önlemler, 1. alt paragrafın gereksinimlerini karşılamıyor ise; [Bakanlık], Avusturya dışında yerleşik kumarhanenin işletmecisinin reklam yapmasını yasaklayabilir.”

Esas davadaki uyumsuzluk ve ön karar için gönderilen soru

12

7. HIT ve HIT LARIX, Slovenya'da yerleşik iki halka açık şirkettir. Bu şirketler, Slovenya'da belirli şans oyunlarını işletmek için lisansa sahiptir ve o devlette yerleşik birkaç tesis üzerinden bu hizmetleri bilfiil sunmaktadır.

8. HIT ve HIT LARIX, GSpG'nin 56. paragrafı temelinde, Slovenya'da yerleşik kumar tesisleri –özellikle kumarhaneleri– için Avusturya'da reklam yapmak adına izin başvurusu yapmıştır. Bakanlık, 14 Temmuz 2009 tarihli iki kararı ile bu başvuruları reddetmiştir; zira HIT ve HIT LARIX, şans oyunlarına ilişkin Sloven düzenlemelerinin (“Sloven düzenlemeleri”) Avusturya'da sunulan düzeye denk düşecek bir düzeyde kumarcılarının korunmasını sağladığını kanıtlayamamaktadır; oysaki bu koşulda uygunluk, GSpG'nin 56(2)(2). paragrafı uyarınca başvuru iznin verilebilmesi için gereklidir.

9. HIT ve HIT LARIX, izni reddeden bu kararlara karşı dava açarak, esasen, bu kararların kendilerinin Avrupa Birliği hukuku uyarınca faydalandığı serbestçe hizmet sunma hakkını ihlal ettiğini ileri sürmüştür.

10. Başvurucu mahkeme önündeki açıklamalarda, Bakanlığa göre, HIT ve HIT LARIX, Sloven düzenlemelerinin kumarhane yönetimine kumarcılarını uyarma ve yasaklama hukuki yükümlülüğünü vazettiğini ya da Avusturya hukukuna göre mevcut bulunan gözetim (/izleme) sistemi ile

karşılaştırılabilir bir sistem olduğunu gösterememiştir. Dahası, ne Sloven düzenlemelerinin kumar salonlarında ergin olmayanların korunmasına ilişkin detaylı kurallar içerdiği ne de kumarhane müşterilerinin lisans alan kendi yükümlülüklerini ihlal ettiğinde Sloven adli mahkemeleri önünde doğrudan bir dava açabileceği kanıtlanabilmiştir.

11. Bakanlığa göre Avusturya Cumhuriyeti'nin ülkesindeki tüketicileri koruma yükümlülüğü, bu tüketiciler Avusturya'da yürürlükte olanlara nazaran açıkça daha az koruma standardı uygulayan diğer üye devletlerde yerleşik kumarhaneleri ziyaret etmek için reklam yoluyla teşvik edildiğinde ortadan kaybolmamaktadır (/azalmamaktadır); çünkü hem bu reklam hem de o tesislerin bu tür reklamlar ile cezbedilen Avusturya mukimlerinde bilfiil ziyaret edilmesi, hem birey hem de toplum açısından ahlaken ve mali olarak zararlı sonuçlar doğurabilir ve böylelikle Avusturya'da mukim kişilerin ve ailelerin yanı sıra kamu sağlığını da ciddi biçimde tehlikeye atabilir. Dahası, benzer koruyucu tedbirlerin var olup olmadığının denetimi ihtiyacı, Avrupa Birliği hukukunun öngördüğü tutarlılık gereksiniminden kaynaklanmaktadır.

12. Başvurucu mahkeme, Adalet Divanının yerleşik içtihat hukukuna gönderme yaparak, bu içtihat hukuku ışığında, GSpG'nin 56(2). paragrafının ilke olarak ABİHA md. 56 yönünden hizmet sunum serbestisine yönelik bir kısıtlama oluşturduğunu belirtmektedir. Bununla birlikte, böyle bir kısıtlama, orantılı olmak kaydıyla, kamu yararına ilişkin ağır basan sebep ile haklı gösterilebilecektir.

13. Başvurucu mahkemeye göre, Divanın içtihat hukuku uyarınca, hizmet sunum serbestisine yönelik bir kısıtlamayı haklı gösterebilecek kamu yararına ilişkin ağır basan sebepler, ilgili hizmet alıcılarının –daha genel olarak tüketicilerin– korunmasının yanı sıra toplumsal düzenin korunması amacını güden kumar ve bahis oyunları alanındaki ulusal mevzuat hedeflerini de içermektedir. Yine, başvuru mahkemeye göre, şans oyunları alanında Avrupa seviyesinde uyumlaştırma düzenlemelerinin yokluğunda, her bir üye devlet, sağlamaya uğraştığı kumarıcıların korunması düzeyini kendisi belirleyecektir.

14. Başvurucu mahkeme, bu olay yönünden, Divanın içtihat hukukunun bu hususta üye devletlere tanıdığı serbestlik derecesini göz önüne alarak, ihtilafli ulusal düzenlemelerin gerekçesinin hizmet sunumu serbestisine yönelik kısıtlamayı haklı gösterebileceğini bertaraf etmemektedir.

15. Bu koşullar altında, *Verwaltungsgerichtshof* (İdari Mahkeme), davayı durdurarak, Divana ön karar için şu soruyu göndermeye karar vermiştir:

“Ülke dışında yerleşik kumarhanelerin yerelde reklam yapmasına ancak yabancı ülkedeki kumarcılarının korunmasına ilişkin mevzuatın yerel hükümlerle eşdeğer olması halinde izin veren bir üye devlet düzenlemesi, hizmet sunumu serbestisi ile uyumlu mudur?”

Ön karar için gönderilen soru

Hizmet sunumu serbestisine yönelik kısıtlamanın varlığı

16. ABİHA md. 56, hizmet sunumu serbestisine yönelik tüm kısıtlamaların kaldırılmasını gerektirir. Hatta bu kısıtlamalar, ulusal hizmet sunucular ile diğer üye devletlerdeki hizmet sunuculara ayırım yapılmaksızın uygulanıyor olsa bile, bir başka üye devlette benzer hizmetleri hukuka uygun olarak sunan ve orada yerleşik bir hizmet sunucusunun etkinliklerini yasaklamaya, zorlaştırmaya veya daha az avantajlı hale getirmeye elverişli olanları da içerir. Dahası, hizmet sunumu serbestisi, hem hizmet sunucuları hem de hizmet alıcılarının yararınadır (diğerlerinin yanında, bakınız, Birleşik Davalar C-403/08 ve C-429/08 *Football Association Premier League and Others* [2011] ECR I-0000, paragraf 85 ve alıntılanan içtihat hukuku).

17. Daha spesifik olarak, şans oyunlarına dönük reklam alanında, Divan kararlarına göre, bir başka üye devlette hukuka uygun olarak düzenlenen kumarın bir (diğer) üye devlette reklamının yasaklanması etkisine sahip ulusal düzenleme, hizmet sunumu serbestisine yönelik bir kısıtlama oluşturur. (Bu etki için bakınız, Birleşik Davalar C-447/08 ve C-448/08 *Sjöberg and Gerdin* [2010] ECR I-6921, paragraflar 33 ve 34).

18. Aynı şekilde, esas davadaki ihtilaflı olan gibi bir ulusal düzenleme, hizmet sunumu serbestisine yönelik bir kısıtlama oluşturur; çünkü bu düzenleme, Avusturya mukimi tüketicilerin diğer üye devletlerde yerleşik kumarhanelerce sunulan hizmetlere erişimini, bu etkinliklerin Avusturya’da reklamının yapılmasını bir izin prosedürüne tâbi kılarak, zorlaştırır. Nitekim bu izin prosedürüne göre, özellikle, ilgili kumarhanenin işletmecisi, o kumarhanenin işlediği üye devlette çıkarılan kumarcılarının korunmasına yönelik düzenlemelerin alakalı Avusturya düzenlemelerine en azından denk düştüğünü kanıtlamalıdır (“ihtilaflı koşul”).

19. Sonuç olarak, esas davadaki ihtilafli olan gibi bir ulusal düzenleme, ABİHA md. 56 ile korunan hizmet sunumu serbestisine yönelik bir kısıtlama oluşturur.

Hizmet sunumu serbestisine yönelik kısıtlamanın haklı gösterilmesi

20. Esas davadaki ihtilafli kısıtlamanın ne ölçüde –ABİHA md. 62 aracılığıyla uygulama alanı bulan– ABİHA md. 51 ve 52’nin öngördüğü açık bir istisna olarak kabul edilebileceğinin veya Divanın içtihat hukuku uyarınca kamu yararına ilişkin ağır basan sebepler ile haklı görülebileceğinin değerlendirilmesi gerekmektedir.

21. Divanın içtihat hukukuna göre açıktır ki; kumar etkinliklerine yönelik kısıtlamalar, tüketicinin korunması ve hem yolsuzluğun (/hilekârlığın) hem de kumara hesapsızca para harcamanın teşvikinin önlenmesi gibi kamu yararına ilişkin ağır basan sebepler ile haklı gösterilebilir (Bu etki için bakınız, Dava C-46/08 *Carmen Media Group* [2010] ECR I-8149, paragraf 55 ve alıntılanan içtihat hukuku).

22. Bununla birlikte, üye devletlerce getirilen kısıtlamalar, orantılılıkları ile ilgili olarak Divanın içtihat hukukunca belirlenen koşulları sağlamalıdır; yani, bu kısıtlamalar, güdülen hedefe erişimin sağlanması için uygun olmalı ve bu hedefe erişmek için gerekli olanın ötesine geçmemelidir. Bu açıdan, bir ulusal düzenleme, yalnızca tutarlı ve sistematik bir biçimde dayanan hedefe erişmeye yönelik endişeyi gerçekten yansıtıyorsa, o hedefe erişimin sağlanması için uygun sayılır. Her durumda, kısıtlamalar, ayrımcı olmaksızın uygulanmalıdır (Bu etki için bakınız, Dava C-42/07 *Liga Portuguesa de Futebol Profissional and Bwin International* [2009] ECR I-7633, paragraflar 59 ila 61 ve alıntılanan içtihat hukuku).

23. Mevcut dava yönünden, ihtilafli ulusal düzenlemenin ve özellikle ihtilafli koşulun –bu kararın 21. paragrafından anlaşıldığı üzere– hizmet sunumu serbestisine yönelik kısıtlamayı haklı gösterecek kamu yararına ilişkin ağır basan sebep oluşturabilecek, şans oyunları ile bağlantılı risklere karşı tüketicilerin korunması hedefini güttüğü tartışmalı değildir.

24. Bu bağlamda, Divan, şans oyunları ile ilgili düzenlemelerin üye devletler arasında kayda değer ahlaki, dini ve kültürel farklılıklar içeren alanlardan bir tanesi olduğuna defalarca hükmetmiştir. Bu alandaki uyumlaştırmanın yokluğunda, her bir üye devlet, kendi değerler ölçüsüne uygun olarak, bu alanlar yönünden alakalı çıkarları korumak için ne gerektiğini

kendisi belirleyecektir (*Liga Portuguesa de Futebol Profissional and Bwin International*, paragraf 57 ve alıntılanan içtihat hukuku).

25. Dolayısıyla, bir üye devletin bir başka üye devletçe benimsenen koruma sisteminden farklı bir sistemi tercih etmesi, kendiliğinden, bu amaca dönük olarak çıkarılan hükümlerin orantılılığının değerlendirmesini etkileyemez. Bu hükümler, yalnızca ilgili üye devletin yetkili makamlarının güttüğü hedefler ve sağlamaya çalıştıkları koruma düzeyi nazara alınarak değerlendirilmelidir (*Liga Portuguesa de Futebol Profissional and Bwin International*, paragraf 58 ve alıntılanan içtihat hukuku).

26. Burada, Avusturya Hükümetine göre esas davadaki hizmet sunumu serbestisine yönelik ihtilaflı kısıtlama, güdülen hedeflere ilişkin olarak orantısız değildir. Hükümete göre kumarhane sayısı, Avusturya içinde en fazla 15 olarak sınırlanmıştır ve kumarhane işletmecileri, söz gelimi kumarcuların kimlik detaylarını en az beş yıl muhafaza etme yükümlülüğü veya bir kumarcının kumara katılımının sıklığı ve yoğunluğunun geçimi için gerekli asgari gelirini tehlikeye sokup sokmadığını belirlemek için onun davranışını gözleme yükümlülüğü gibi kumarcuların korunmasına yönelik sıkı kurallara riayet etmekle yükümlü tutulmuştur.

27. Avusturya Hükümetine göre, uygulamada, bu önleyici kuralların uygulanması, 2011 yılında 80.000'den fazla kişinin Avusturya kumarhanelerine girişinin kısıtlanmasının veya yasaklanmasının gösterdiği üzere, kumarıcı sayısında ciddi bir düşüş ile sonuçlanmıştır. Bundan ötürü, ihtilaflı koşulun yokluğu hâlinde, kumarcular, sınırı geçmeye ve kimi durumlar yönünden benzer düzenleyici güvencelerin bulunmadığı diğer üye devletlerde yerleşik kumarhanelerde daha fazla riske girmeye teşvik edilebilir.

28. Bu yönden, ihtilaflı koşula göre açıktır ki; ülke dışında yerleşik kumarhanelerin Avusturya'da reklam yapması izni verilmesi için, ilk olarak, ilgili farklı hukuk sistemlerinde var olan kumarcuların korunması düzeyi karşılaştırılmalıdır.

29. Bu tür bir izin prosedürü, eğer bir başka üye devlette yerleşik kumar tesisleri için reklam yapılmasına izin verilmesini şans oyunları ile bağlantılı risklere karşı mukimleri koruma meşru amacına ilişkin başka üye devletin düzenlemesinin ulusal düzenleme ile öz itibarıyla eşdeğer güvenceler sunması koşuluna tâbi tutmakla sınırlanmışsa, ilke olarak, orantılılık koşulunu sağlamaya elverişlidir.

30. Böyle bir koşul, Divanca kamu yararına ilişkin ağır basan bir sebep olarak tanınan şans oyunlarında içkin risklere karşı halkın korunması hedefi göz önünde tutulursa, işletmeciler açısından aşırı bir yük oluşturuyor gözükmemektedir.

31. Üye devletler, şans oyunları ile ilgili politika hedeflerini belirlemekte ve amaçlanan koruma düzeyini detaylarıyla tanımlamakta serbest olduğundan (Bakınız *Liga Portuguesa de Futebol Profissional and Bwin International*, paragraf 59 ve alıntılanan içtihat hukuku), esas davadaki ihtilafli olan gibi bir ulusal düzenleme; reklam yapma izninin verilebilmesi için salt diğer üye devletteki ilgili düzenlemenin kumarın risklerine karşı sağladığı korumanın kendisinin koruduğu düzey ile öz itibariyle eşdeğer bir düzeyde olduğunun ortaya konmasını gerektirmesi kaydıyla; gerekli olanın ötesine geçmemektedir.

32. Bununla birlikte, bir düzenleme, diğer üye devletlerdeki kuralların aynı olmasını gerektirseydi veya kumarın risklerine karşı koruma ile doğrudan ilgili olmayan kurallar getirseydi; durum değişirdi ve o düzenleme orantısız olarak addedilirdi.

33. Ulusal mahkemeler ile Adalet Divanı arasında açıkça işlev ayrılığına dayanan bir hüküm olan ABİHA md. 267'deki prosedür uyarınca, vaka değerlendirmek, ulusal mahkemelere düşmektedir (Bakınız Birleşik Davalar C-316/07, C-358/07 ila C-360/07, C-409/07 ve C-410/07 *Stoß and Others* [2010] ECR I-8069, paragraf 46 ve alıntılanan içtihat hukuku).

34. Dolayısıyla, başvuru mahkeme, ihtilafli koşulun bir başka üye devlette yerleşik kumar tesisleri için reklam yapılmasına izin verilmesini şans oyunları ile bağlantılı risklere karşı bireyleri koruma meşru amacına ilişkin başka üye devletin düzenlemesinin ulusal düzenleme ile öz itibariyle eşdeğer güvenceler sunması koşuluna tâbi tutmakla sınırlandırmadığı konusunda bir karar verecektir.

35. Başvuru mahkeme, özellikle, GSpG'nin 56(2)(1). paragrafının – 21. paragrafa bütünüyle yaptığı gönderme ile birlikte– tüketicinin korunmasının ötesine geçen koşullar getirip getirmediğini değerlendirebilecektir.

36. Buraya kadar belirtilenler ışığında, gönderilen soruya verilecek yanıtta göre, ABİHA md. 56, ancak bir başka üye devletteki kumarcuların korunmasına ilişkin hükümlerin ev sahibi üye devletteki alakalı hükümlere özü itibariyle eşdeğer olan güvenceler sunması hâlinde bir başka üye

devlette yerleşik kumarhanelerin ev sahibi üye devlette reklam yapmasına izin veren ev sahibi üye devlet düzenlemesinin önüne geçmez şeklinde yorumlanmalıdır.

Masraflar

37. Buradaki muameleler, esas davanın tarafları açısından ulusal mahkeme önündeki derdest davada bir aşama olduğundan; masraflar hakkındaki karar, ulusal mahkemeyi ilgilendirir. Divana görüş sunarken yapılan masraflar, bahsi geçen tarafların masrafları hariç olmak üzere, geri alınamaz.

Bu sebepler ışığında Divan (Dördüncü Daire) şu şekilde karar vermektedir:

ABİHA md. 56, ancak bir başka üye devletteki kumarcılarının korunmasına ilişkin hükümlerin ev sahibi üye devletteki alakalı hükümlere özü itibariyle eşdeğer olan güvenceler sunması hâlinde bir başka üye devlette yerleşik kumarhanelerin ev sahibi üye devlette reklam yapmasına izin veren ev sahibi üye devlet düzenlemesinin önüne geçmez şeklinde yorumlanmalıdır.

[imzalar]